

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 633/2017-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 10. októbra 2017 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED]; [REDACTED]; a [REDACTED]; [REDACTED]; zastúpených advokátom JUDr. Dušanom Remetom, Masarykova 2, Prešov, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 35 ods. 1, čl. 39 ods. 1, čl. 40, čl. 46 ods. 1 a 2 a čl. 52 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. 3 S 13/2014 a jeho rozsudkom z 19. februára 2015 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Sžo 96/2015 a jeho rozsudkom z 31. mája 2017 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED]

[REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 21. septembra 2017 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ 1“), [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ 2“) a [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ 3“, spolu všetci ďalej len „sťažovatelia“) vo veci namietaného porušenia ich základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 35 ods. 1, čl. 39 ods. 1, čl. 40, čl. 46 ods. 1 a 2 a čl. 52 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 S 13/2014 (ďalej aj „napadnutý postup krajského súdu“) a jeho rozsudkom z 19. februára 2015 (ďalej len „napadnutý rozsudok krajského súdu“) a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Sžo 96/2015 (ďalej len „napadnutý postup najvyššieho súdu“) a jeho rozsudkom z 31. mája 2017 (ďalej len „napadnutý rozsudok najvyššieho súdu“).

2. Zo sťažnosti sťažovateľov vyplýva, že žalobami z 18. marca 2014 a 19. marca 2014 sa sťažovateľ 1 domáhal na krajskom súde preskúmania zákonnosti postupu a rozhodnutí Sociálnej poisťovne, ústredia (ďalej len „ústredie“) č. 17491-2/2014-BA zo 16. januára 2014 a č. 20408-2/2014-BA z 3. februára 2014. Namietal porušenie svojich subjektívnych práv, ale aj subjektívnych práv sťažovateľa 2 a sťažovateľa 3 ako jeho zamestnancov v správnom konaní predovšetkým z dôvodov nedostatočného zistenia skutkového stavu, porušenia zásady dvojinstančnosti administratívneho konania, nepreskúmateľnosti a arbitrárnosti rozhodnutia ústredia, nevydania rozhodnutia v zákonnej lehote, porušenia zásady rovnakého zaobchádzania a prejudikovania rozhodnutia.

Uzneseniami krajského súdu sp. zn. 3 S 13/2014 a sp. zn. 3 S 14/2014 z 2. marca 2015 boli do konania pribratí sťažovateľ 2 a sťažovateľ 3.

Na pojednávaní 19. februára 2015 došlo k spojeniu súdnych konaní vedených pod sp. zn. 3 S 13/2014 a sp. zn. 3 S 14/2014 do jedného súdneho konania vedeného ďalej pod sp. zn. 3 S 13/2014.

Napadnutým rozsudkom krajského súdu bola žaloba sťažovateľa 1 zamietnutá, konania o žalobách sťažovateľa 2 a sťažovateľa 3 boli zastavené a nebola im priznaná náhrada trov konania. Krajský súd v odôvodnení napadnutého rozsudku poukázal najmä na to, že podľa jeho názoru sťažovateľ 1 namietal v žalobe porušenie iných ako svojich subjektívnych práv, v dôsledku čoho je jeho žaloba nedôvodná. Okrem toho sa vyjadril k jednotlivým námietkam a tvrdeniam sťažovateľov a zaujal k nim stanoviská, s ktorými sa sťažovatelia nestotožňujú.

3. Na základe odvolania sťažovateľov napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu bol odvolaniami napadnutý rozsudok krajského súdu potvrdený a náhrada trov konania im priznaná nebola.

Podľa názoru sťažovateľov došlo k porušeniu ich v sťažnosti označených základných práv podľa ústavy a práva podľa dohovoru.

4. Sťažovatelia predovšetkým poukazujú na viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu v obdobných veciach. Z týchto napríklad vyplýva, že Sociálna poisťovňa, pobočka Prešov (ďalej len „pobočka“), ale ani ústredie nemali právomoc rozhodnúť o určení tzv. uplatniteľnej legislatívy vo vzťahu k osobám v rovnakom postavení, v akom sa nachádzajú sťažovatelia. Ďalej podľa doterajšej judikatúry nebolo možné najvyšším súdom rozhodnúť vo veci bez toho, aby došlo najprv k zodpovedaniu príslušných prejudiciálnych otázok zo strany Súdneho dvora Európskej únie. Podľa sťažovateľov nezohľadnenie judikatúry samo osebe preukazuje porušenie označených práv.

5. V súvislosti s argumentmi najvyššieho súdu a krajského súdu, najmä čo sa týka zisťovania skutkového stavu veci, poukazujú sťažovatelia na to, že príslušná inštitúcia sociálneho zabezpečenia v Poľskej republike [Zakład Ubezpieczeń Społecznych – ZUS, (ďalej len „ZUS“)] určila, že uplatniteľnou legislatívou je v zmysle európskeho práva (čl. 16 ods. 2 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady č. 987/709 a čl. 13 nariadenia

Európskeho parlamentu a Rady č. 883/2004) slovenská legislatíva. Ústredie to akceptovalo vydaním príslušného formulára, a preto sa na sťažovateľa 2 a sťažovateľa 3 hľadelo ako na zamestnancov vykonávajúcich zamestnaneckú činnosť na území Slovenskej republiky. V neskoršom období ústredie nariadilo preveriť reálny výkon činnosti sťažovateľa 2 a sťažovateľa 3 na Slovensku, a prípadne rozhodnúť o zániku ich povinného nemocenského poistenia, povinného dôchodkového poistenia a povinného poistenia v nezamestnanosti podľa slovenských právnych predpisov, k čomu napokon aj došlo, a to v rozpore so zákonom a so skutočnosťou. Všeobecné sudy „odobrili“ zjavne nedostatočne zistený skutočný stav veci, pričom z rozhodnutí všeobecných súdov vyplývajú výhrady k tomu, že samotní sťažovatelia boli vo vzťahu k zisťovaniu skutočného vzťahu málo činní, pretože nepredložili dôkazy potrebné na preukázanie ich argumentácie. Všeobecné sudy teda v rozpore so zákonom preniesli dôkaznú povinnosť na sťažovateľov. Tí považujú za neakceptovateľné a nespravodlivé, aby boli nad rámec „súčinnosti“ povinní čokoľvek preukazovať a dokazovať namiesto orgánu verejnej správy, a už vôbec nie v konaní v rámci správneho súdnictva, kde sa rozhoduje zásadne na podklade skutočného stavu veci zisteného v administratívnom konaní.

6. Pokiaľ z napadnutých rozsudkov všeobecných súdov vyplýva, že sťažovateľ 1 nemá na Slovensku registrované sídlo a sťažovateľ 2 a sťažovateľ 3 tu reálne nevykonávajú žiadnu činnosť, ide o závery prijaté bez náležitého zistenia skutočného stavu veci. Podstatná je pritom obsahová náplň zamestnania sťažovateľa 2 a sťažovateľa 3, ktorí vykonávajú roznos letákov, ktoré si sťažovateľ 1 preberá v externej obchodnej spoločnosti. Podľa špecifických podmienok jednotlivých zákaziek sú sťažovateľ 2 aj sťažovateľ 3 kontaktovaní zo strany sťažovateľa 1 (po prebratí letákov sťažovateľom 1), ktorý ich poverí roznášaním letákov vo vybraných lokalitách na území Slovenska. Roznášanie letákov kontrolujú aj iní zamestnanci sťažovateľa 1. Zamestnancom sťažovateľa 1 sa navyše vedú aj dochádzkové listy, čo celkom zreteľne preukazuje reálny výkon činnosti sťažovateľa 2 aj sťažovateľa 3 na Slovensku. Hoci sťažovateľ 1 tieto skutočnosti riadne oznámil, napriek tomu pobočka v rámci výkonu kontroly nepristúpila k doplneniu dokazovania, nevyžiadala si ďalšie potrebné doklady, nepristúpila k výsluchu sťažovateľa 2 ani sťažovateľa 3, ale ani k inému spôsobu preverenia výkonu činnosti sťažovateľa 2 a sťažovateľa 3 na Slovensku

(napr. vycestovanie na miesto, kde sťažovateľ 2 a sťažovateľ 3 aktuálne vykonávajú prácu – roznos letákov, prípadne aj dopyt na adresátov, ktorým sa letáky distribuujú). Dôležité bolo tiež vyžiadanie stanoviska príslušného daňového úradu, keďže sťažovateľ 1 je registrovaným platiteľom dane z pridanej hodnoty.

7. Podstatné sú podľa sťažovateľov aj niektoré rozhodnutia ústredia, krajského súdu a najvyššieho súdu v iných obdobných veciach, ktoré v uvedených smeroch dávajú za pravdu sťažovateľom, pričom sťažovatelia uvádzajú spisové značky týchto rozhodnutí.

8. Všeobecné súdy podľa sťažovateľov nezohľadnili ani to, že ústredie už vopred (pred vykonaním kontroly u sťažovateľa 1) vedelo o tom, že vydá napadnuté rozhodnutie, ktorým potvrdí rozhodnutie pobočky, pretože už listom z 25. júla 2013 oznámilo ZUS obchodné mená, resp. mená a priezviská zamestnávateľov (vrátane sťažovateľa 1), u ktorých podľa názoru ústredia ide o tzv. schránkové firmy. Teda ústredie už v roku 2013 prijalo záver o tom, že sťažovateľ 1 je tzv. schránkovou firmou, hoci rozhodnutie vydalo až v roku 2014.

9. Rozhodnutím všeobecných súdov podľa sťažovateľov došlo tiež k akceptovaniu nezákonného retroaktívneho rozhodnutia zo strany pobočky a ústredia. Je totiž neprípustné, aby ústredie, resp. pobočka vydala individuálny právny akt, ktorým rozhodne o právach účastníka konania spätne k inému dátumu, než je dátum jeho vydania.

Pobočka a ústredie nedodržali zákonnú 60-dňovú lehotu na rozhodnutie podľa § 210 ods. 1 a 2 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov a nedošlo ani k jej predĺženiu, ale ani k prerušeniu konania, a preto rozhodnutia pobočky a ústredia sú nezákonné už pre samotné nedodržanie tejto lehoty. Pritom všeobecné súdy nevyhodnotili tento argument sťažovateľov ako dôvodný, resp. ako postačujúci na zrušenie rozhodnutí ústredia a pobočky.

10. Za nezákonné podľa sťažovateľov treba považovať samotné vykonanie kontroly na zistenie skutočnosti, či sťažovateľ 2 a sťažovateľ 3 vykonávajú na Slovensku činnosť,

pretože toto nepatrí do právomoci pobočky či ústredia. Takúto kontrolu môže uskutočniť iba príslušný inšpektorát práce, ktorý však nezistil žiadne nedostatky.

11. Napokon podľa sťažovateľov došlo aj k porušeniu princípu rovnakého zaobchádzania. Sťažovateľ 1 totiž zamestnáva viacero zamestnancov – poľských občanov, vo vzťahu ku ktorým pri existencii rovnakých podmienok príslušná pobočka nerozhodla o tom, že nepodliehajú slovenskej legislatíve. Týmto bol vo vzťahu k porovnateľným zamestnancov sťažovateľa 1 uplatnený odlišný postup ako vo vzťahu k sťažovateľovi 2 a sťažovateľovi 3.

12. Sťažovatelia navrhujú, aby ústavný súd o ich sťažnosti nálezom rozhodol tak, že vysloví porušenie ich základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 35 ods. 1, čl. 39 ods. 1, čl. 40, čl. 46 ods. 1 a 2 a čl. 52 ods. 2 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým postupom a rozsudkom krajského súdu, ako aj napadnutým postupom a rozsudkom najvyššieho súdu, zruší napadnutý rozsudok najvyššieho súdu v spojení s napadnutým rozsudkom krajského súdu a vec vráti najvyššiemu súdu na ďalšie konanie. Taktiež sťažovatelia žiadajú o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia, každému z nich v sume po 10 000 €, ako aj o náhradu trov konania.

II.

13. Z napadnutého rozsudku krajského súdu v konaní o žalobách sťažovateľa 1 ako žalobcu proti ústrediu ako žalovanému vyplýva, že ním bola žaloba sťažovateľa 1 zamietnutá a zároveň konanie o žalobe sťažovateľa 2 a sťažovateľa 3 bolo zastavené.

Podľa konštatovania krajského súdu ústredie rozhodnutím č. 1749-2/2014-BA zo 16. februára 2014 a č. 20408-2/2014-BA z 3. februára 2014 potvrdilo rozhodnutia pobočky, podľa ktorých sťažovateľovi 2 ako zamestnancovi sťažovateľa 1 zaniklo povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti 29. augusta 2013 a sťažovateľovi 3 ako zamestnancovi sťažovateľa 1 nevzniklo povinné poistenie podľa slovenskej legislatívy 1. mája 2011.

Podľa názoru krajského súdu sťažovateľ 1 okrem namietaného nedodržania zákonnej 60-dňovej lehoty netvrdil žiadne porušenie jeho subjektívnych práv. Hoci je pravdou, že pri vydávaní rozhodnutí pobočky a ústredia neboli dodržané procesné lehoty, toto procesné pochybenie nemá vplyv na zákonnosť týchto rozhodnutí. Podľa § 250i ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) pri preskúmvaní zákonnosti postupu správneho orgánu súd prihliadne len na tie vady konania, ktoré mohli mať vplyv na zákonnosť rozhodnutia. Zrušením rozhodnutí pobočky a ústredia len z tohto dôvodu by sťažovateľ 1 nedosiahol priaznivejšie rozhodnutie vo veci. Pokiaľ ide o ďalšie námietky postupu a rozhodnutia ústredia, v týchto chýba uvedenie konkrétnych porušení subjektívnych práv sťažovateľa 1 hmotnoprávnej povahy. Rozhodnutiami pobočky a ústredia nemohlo byť zasiahnuté do majetkovej sféry sťažovateľa 1. Z obsahu žaloby je evidentné, že sťažovateľ 1 namieta porušenie nie vlastných práv, ale porušenie práv zamestnancov. Pritom zamestnancom sťažovateľa 1 nič nebránilo v tom, aby sa samostatnou alebo spoločnou žalobou domáhali svojich subjektívnych práv v zákonnej dvojmesačnej lehote.

V súvislosti s pripustením vstupu sťažovateľa 2 a sťažovateľa 3 do konania poukázal krajský súd na tú skutočnosť, že podľa § 250b ods. 1 OSP žaloba sa musí podať do dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia správneho orgánu v poslednom stupni, pokiaľ osobitný zákon neustanovuje inak. Zmeškanie lehoty nemožno odpustiť. Z obsahu spisu krajskému súdu vyplynulo, že rozhodnutie ústredia bolo sťažovateľovi 2 doručené 27. januára 2014 a sťažovateľovi 3 bolo doručené 14. februára 2014, preto dvojmesačná lehota na podanie žaloby sťažovateľovi 2 uplynula 27. marca 2014 a sťažovateľovi 3 uplynula 14. apríla 2014. Uznesenia krajského súdu o pripustení ich vstupu do konania nadobudli právoplatnosť 9. februára 2015. Vzhľadom na to, krajský súd dospel k záveru, že keďže sťažovateľ 2 a sťažovateľ 3 nadobudli postavenie žalobcov až po uplynutí lehoty na podanie žaloby, niet žiadnych pochybností o tom, že ich žaloby boli podané oneskorene.

14. Z napadnutého rozsudku najvyššieho súdu vyplýva, že ním bol napadnutý rozsudok krajského súdu potvrdený.

Najvyšší súd sa plne stotožnil s názorom krajského súdu, podľa ktorého rozhodnutiami ústredia a pobočky nebolo zasiahnuté do majetkovej sféry sťažovateľa 1, pričom z obsahu žaloby je jednoznačné, že sťažovateľ 1 nenamietal porušenie svojich

subjektívnych práv, ale porušenie práv zamestnancov, pretože okrem nedodržania zákonnej 60-dňovej lehoty na vydanie rozhodnutia žiadne iné porušenie jeho subjektívnych práv netvrdil. Najvyšší súd považoval za správny aj ten názor krajského súdu, podľa ktorého nedodržanie procesných lehôt nemá vplyv na zákonnosť napadnutých rozhodnutí. Závery krajského súdu o tom, že sťažovateľ 1 nebol aktívne hmotnoprávne legitimovanou osobou, sú správne. Pokiaľ žalobu zamietol, rozhodol správne, pretože sťažovateľ 1 nenamietal porušenie vlastných subjektívnych práv, ale práv sťažovateľa 2 a sťažovateľa 3 – svojich zamestnancov. V správnom súdnictve sa poskytuje ochrana iba subjektívnym právam žalobcu.

Pokiaľ ide o odvolania sťažovateľa 2 a sťažovateľa 3, najvyšší súd sa nestotožnil s názorom krajského súdu, že tieto boli podané po uplynutí zákonnej lehoty. Najvyšší súd z predložených administratívnych spisov, písomností účastníkov ani zo súdneho spisu nezistil, že by sťažovateľ 2 a sťažovateľ 3 vykonali úkon podania žaloby, či už sami alebo prostredníctvom právneho zástupcu. Keďže konanie podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku je konaním návrhovým, je ovládané dispozičnou zásadou a nie je možné, aby začalo *ex offico*. V zmysle § 250 ods. 1 OSP sú účastníkmi konania žalobca a žalovaný. Žalobu však podal iba sťažovateľ 1, a preto len on bol žalobcom. Sťažovateľ 2 a sťažovateľ 3, aj keď ich krajský súd označil ako žalobcov 2 a 3, v skutočnosti žalobu nepodali a do konania boli len pribratí uzneseniami krajského súdu. Preto je potrebné nahliadať na nich ako na pribratého účastníka konania, ktorý nemá postavenie vedľajšieho účastníka konania. Keďže piata časť Občianskeho súdneho poriadku obsahuje osobitnú úpravu pribratia ďalších účastníkov do konania, § 92 ods. 1 OSP nie je na správne súdnictvo aplikovateľný. Ustanovenie § 250 ods. 1 OSP je vo vzťahu k pribratému účastníkovi konania potrebné vykladať tak, že ide predovšetkým o zabezpečenie práva takého účastníka byť informovaný o prípadnej zmene v jeho právach a povinnostiach, ktorá môže byť spôsobená prípadným zrušením žalobou napadnutého rozhodnutia. Sťažovateľ 2 a sťažovateľ 3 boli do konania pribratí z dôvodu, že by ako zamestnanci a účastníci správneho konania mohli byť dotknutí prípadným zrušením rozhodnutia ústredia. Sťažovateľ 2 a sťažovateľ 3 samostatnú žalobu nepodali, a tak môžu mať v konaní podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku iba postavenie pribratého účastníka konania, pričom takýto účastník nemá postavenie vedľajšieho

účastníka. Keďže podmienka konania spočívajúca v podaní návrhu splnená nebola (ide o neodstrániteľnú podmienku), najvyšší súd napadnutý rozsudok krajského súdu v časti zastavenia konania proti sťažovateľovi 2 a sťažovateľovi 3 potvrdil, hoci z iných právnych dôvodov, ako to urobil krajský súd.

III.

15. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

16. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľov. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, návrhy podané oneskorene, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

17. Na rozhodnutie o tej časti sťažnosti, ktorá pre namietané porušenie čl. 20 ods. 1, čl. 35 ods. 1, čl. 39 ods. 1, čl. 40, čl. 46 ods. 1 a 2 a čl. 52 ods. 2 ústavy, ako aj čl. 6 ods. 1 dohovoru smeruje proti napadnutému postupu a rozsudku krajského súdu, nie je daná právomoc ústavného súdu.

Ako to vyplýva z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy, právomoc ústavného súdu poskytovať ochranu základným právam a slobodám je daná iba subsidiárne, teda len vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy.

Proti napadnutému rozsudku krajského súdu bolo prípustné odvolanie ako riadny opravný prostriedok, a preto právomoc poskytnúť ochranu označeným právam sťažovateľov podľa ústavy a dohovoru mal najvyšší súd v rámci odvolacieho konania. Tým je zároveň v uvedenom rozsahu vylúčená právomoc ústavného súdu. Treba tiež poznamenať, že sťažovatelia právo podať odvolanie proti rozsudkom krajského súdu aj využili.

18. Odlišná je situácia vo vzťahu k tej časti sťažnosti, ktorá pre namietané porušenie čl. 20 ods. 1, čl. 35 ods. 1, čl. 39 ods. 1, čl. 40, čl. 46 ods. 1 a 2 a čl. 52 ods. 2 ústavy, ako aj čl. 6 ods. 1 dohovoru smeruje proti napadnutému postupu a rozsudku najvyššieho súdu. Túto časť sťažnosti treba považovať za zjavne neopodstatnenú.

19. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (m. m. I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

20. Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou

medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

21. Vo veci sťažovateľov najvyšší súd napadnutým rozsudkom potvrdil napadnutý rozsudok krajského súdu.

Odôvodnenie napadnutého rozsudku najvyššieho súdu je založené na konštatovaní, že sťažovateľ 1 v konaní nenamietal porušenie vlastných subjektívnych práv, ale porušenie práv svojich zamestnancov, na čo nebol aktívne legitimovaný. Jedinou výnimkou bola námietka sťažovateľa 1, podľa ktorej pobočka, ale ani ústredie nerozhodli v zákonnej 60-dňovej lehote, ktorú však všeobecné súdy považovali za irelevantnú s poukazom na to, že toto preukázané porušenie práva nezakladalo takú vadu konania, ktorá by mohla mať vplyv na zákonnosť vydaného rozhodnutia.

Vo vzťahu k sťažovateľovi 2 a sťažovateľovi 3 vychádzal najvyšší súd z toho, že títo v skutočnosti žiadnu žalobu nepodali a do konania boli len pribratí uzneseniami krajského súdu. Ustanovenie § 250 ods. 1 OSP je vo vzťahu k pribratému účastníkovi konania potrebné vykladať tak, že ide predovšetkým o zabezpečenie práva takeého účastníka byť informovaný o prípadnej zmene v jeho právach a povinnostiach, ktorá môže byť spôsobená eventuálnym zrušením žalobou napadnutého rozhodnutia. Preto konanie vo vzťahu k sťažovateľovi 2 a sťažovateľovi 3 zastavil.

22. V zásadnej rovine ústavný súd konštatuje, že sťažovatelia v podanej sťažnosti s uvedenými rozhodujúcimi závermi najvyššieho súdu vôbec nijako nepolemizujú, a teda ani sa len nepokúšajú správnosť týchto záverov napadnúť. Opakujú argumentáciu uplatnenú pred všeobecnými súdmi, ktorá sa týka vecného posúdenia ich práv, ktorou sa však najvyšší súd nijako nezaoberal.

Nie je úlohou ústavného súdu, aby nedostatočnú procesnú aktivitu sťažovateľov vyvažoval tým, že by sa snažil „domyslieť si“ argumenty, ktoré by mohli spochybniť správnosť záverov najvyššieho súdu.

23. V závere je potrebné vo vzťahu k sťažnosti sťažovateľov zdôrazniť, že najvyšší súd (s výnimkou námietky nedodržania zákonnej 60-dňovej lehoty) sa uplatnenými žalobnými argumentmi sťažovateľov vôbec nezaoberal, pretože dospel k záveru o nedostatku vecnej aktívnej legitímácie sťažovateľa 1, resp. k záveru, že sťažovateľ 2 a sťažovateľ 3 sa žalobcami nestali, keďže žiadnu žalobu nepodali. Za tohto stavu sa sťažovatelia mali zamerať v sťažnosti podanej ústavnému súdu v prvom rade na uplatnenú argumentáciu najvyššieho súdu a podrobne objasniť, prečo nepovažujú za možné s ňou súhlasiť, čo sa však nestalo. Ústavný súd bez toho, aby zaujal akékoľvek meritórne stanovisko k rozhodujúcim argumentom najvyššieho súdu, môže iba konštatovať, že pre úplnú absenciu protiargumentácie zo strany sťažovateľov nie je možné správnosť záverov najvyššieho súdu meritórne preskúmať.

24. Najvyšší súd sa uplatnenými argumentmi sťažovateľov vzhľadom na prijatý právny názor nezaoberal (s výnimkou namietaného nedodržania zákonnej 60-dňovej lehoty), čo vylučuje zároveň potrebu, aby sa nimi zaoberal ústavný súd. Napriek tomu ústavný súd poznamenáva v súvislosti s námietkou, podľa ktorej najvyšší súd mal vyčkať na rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie o predbežnej otázke položenej v iných konaniach v obdobných veciach, že táto námietka (bez ohľadu na uvedené okolnosti) sa javí už na prvý pohľad ako neprípustná.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Podľa § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd neodmietne prijatie sťažnosti, aj keď sa nesplnila podmienka podľa odseku 1, ak sťažovateľ preukáže, že túto podmienku nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

25. Napriek tomu, že sťažovatelia podali proti napadnutému rozsudku krajského súdu odvolania, uvedenú požiadavku v nich, ale ani v podaných žalobách neuplatnili. Z materiálneho hľadiska preto treba konštatovať, že nevyužili možnosť túto námietku v konaní pred všeobecnými súdmi uplatniť, čo by zakladalo neprípustnosť tejto časti sťažnosti, ak by bolo potrebné sa ňou osobitne zaoberať. Podstatné je aj to, že sťažovatelia ani len netvrdili (tým menej preukazovali), že túto námietku neuplatnili pred všeobecnými súdmi z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

26. Berúc do úvahy všetky uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. októbra 2017